

14 Απριλίου 2019

Οι ιουδαϊκές θυσίες και η θυσία του Χριστού

Ορθοδοξία / Ιερός Άμβων

Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης, Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η αποστολική περικοπή της Ε΄ Κυριακής των Νηστειών προέρχεται, όπως όλες οι αποστολικές περικοπές αυτής της περιόδου, από την προς Εβραίους επιστολή και είναι σε μετάφραση η ακόλουθη:

«Αδελφοί, ο Χριστός ήρθε ως αρχιερέας των αγαθών πραγμάτων που προσμένουμε. Η σκηνή στην οποία μπήκε είναι ανώτερη και τελειότερη. Δεν είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα, μέρος δηλαδή αυτής της δημιουργίας. Ο Χριστός μπήκε μια για πάντα στα άγια των αγίων, για να προσφέρει αίμα όχι ταύρων και μοσχαριών, αλλά το δικό του αίμα· κι έτσι μας εξασφάλισε την αιώνια σωτηρία. Το αίμα των ταύρων και των τράγων, και το ράντισμα με τη στάχτη του δαμαλιού εξαγνίζουν τους θρησκευτικά ακάθαρτους καθαρίζοντάς τους εξωτερικά. Πόσο μάλλον το αίμα του Χριστού! Αυτός, έχοντας το Πνεύμα του Θεού, πρόσφερε τον εαυτό του άψογη θυσία στο Θεό, κι έτσι θα καθαρίσει τη συνείδησή σας από τα έργα που οδηγούν στο θάνατο, για να μπορείτε να λατρεύετε τον αληθινό Θεό» (Εβρ.9,11-14).

Ενόψει της θυσίας του Χριστού επί του Σταυρού, που θα προβάλλει σε λίγες μέρες η Εκκλησία με τις ακολουθίες της, όρισε για την Ε΄ Κυριακή των Νηστειών το παραπάνω ανάγνωσμα από την προς Εβραίους επιστολή. Στο ανάγνωσμα αυτό ο ιερός συγγραφέας συγκρίνει τις επαναλαμβανόμενες θυσίες των Ιουδαίων στο Ναό του Σολομώντα με τη μοναδική άπαξ διά παντός θυσία του Χριστού επάνω στον Σταυρό, απευθυνόμενος προφανώς σε πρώην Ιουδαίους αναγνώστες που δέχτηκαν το κήρυγμα της Εκκλησίας για τον Σταυρωμένο και Αναστημένο Χριστό.

Αντιμετωπίζοντας ο συγγραφέας ίσως κάποια κοινωνική απαξίωση των αναγνωστών του από πρώην ομοθρήσκους των για το ότι εγκατέλειψαν τις μεγαλοπρεπείς θυσίες και τελετές στο Ναό τονίζει τη μεγάλη διαφορά και υπεροχή

της θυσίας του Αρχιερέα Χριστού σε σχέση με τις προηγούμενες θυσίες. Ο Ιουδαίος Αρχιερέας έμπαινε μία φορά κάθε χρόνο στα Άγια των Αγίων του Ιουδαϊκού Ναού, κατά την εορτή του Εξιλασμού και σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις της Παλαιάς Διαθήκης (Λευιτικόν, κεφ.16 και Αριθμοί, κεφ. 19) ράντιζε με το αίμα των θυσιαζομένων ζώων (μόσχου και τράγων) το ιλαστήριο, δηλ. τη χρυσή πλάκα που σκέπαζε την κιβωτό της Διαθήκης, όπου φυλάσσονταν οι πλάκες με τις δέκα εντολές. Επίσης επιλέγονταν και δύο τράγοι, εκ των οποίων ο ένας θυσιαζόταν για τις αμαρτίες του αρχιερέα, της οικογένειάς του και του λοιπού ιερατείου και ο άλλος με επίθεση των χειρών του αρχιερέα επάνω του φορτωνόταν τις αμαρτίες του λαού και αποδιωκόταν στην έρημο («αποδιοπομπαίος τράγος»). Όλα αυτά ο ι. συγγραφέας τα βλέπει ως τύπους και προεικονίσεις της θυσίας του Χριστού, με τις εξής βασικές διαφορές;

Οι θυσίες των ζώων της Π.Δ. γίνονταν σε εφαρμογή των νομικών διατάξεων και είχαν μόνο τελετουργικό χαρακτήρα, η θυσία του Χριστού υπήρξε εκούσια προσφορά του αίματός του, δηλ. της ζωής του. Συνεπώς ήταν θυσία όχι προβλεπόμενη από κάποια νομική διάταξη αλλά από την αγάπη του Θεού, υπέρ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας.

Οι θυσίες των ζώων γίνονταν από το ιουδαϊκό ιερατείο, ο Χριστός υπήρξε συγχρόνως και Αρχιερέας και εκούσιο θύμα.

Οι θυσίες των ζώων της Π.Δ. επαναλαμβάνονταν είτε σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε άπαξ του έτους, η θυσία του Χριστού έγινε «μια για πάντα», με συνέπειες για όλη την ανθρωπότητα.

Οι θυσίες της Π.Δ. εξασφάλιζαν μία εξωτερική τελετουργική καθαρότητα, η θυσία του αίματος του Χριστού εξασφαλίζει στους ανθρώπους, σύμφωνα με το κείμενο που σχολιάζουμε, τη δυνατότητα «αιώνιας σωτηρίας», καθαρισμό της συνείδησης «από έργα που οδηγούν στον θάνατο» και ανοίγει τον δρόμο στη «λατρεία του αληθινού Θεού». Αυτό το τελευταίο σηματοδοτείται στις διηγήσεις των ευαγγελιστών για το πάθος του Χριστού επί του Σταυρού με το συμβολικό και γεμάτο νόημα σχίσιμο του παραπετάσματος (Ματθ.27,51. Μαρκ. 15,38. Λουκ.23,45) στο Ναό που χώριζε τα Άγια των Αγίων, που ήταν ο τόπος παρουσίας του Θεού και στον οποίο μπορούσε μόνο μία φορά κάθε χρόνο να εισέλθει ο Μ. Αρχιερέας, από τον υπόλοιπο Ναό. Στο εξής με τη θυσία του Χριστού δεν υπάρχει εμπόδιο στην πρόσβαση του ανθρώπου στον Θεό, διότι η επικοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό είναι εφικτή.

Ίσως αναρωτηθεί ο σύγχρονος αναγνώστης, γιατί όλες αυτές οι προβλεπόμενες από τον Νόμο της Παλαιάς Διαθήκης αιματηρές επαναλαμβανόμενες θυσίες. Η απάντηση είναι από πλευράς χριστιανικής θεολογίας ότι όλες αυτές οι διαδικασίες του Νόμου αποτελούσαν μία προετοιμασία και προτύπωση της θυσίας του Χριστού στον Γολγοθά. Ο Χριστός είναι Αυτός που με τη θυσία του, το πέρασμά του δηλ. μέσα από τον θάνατο, και με την Ανάστασή του έδωσε στους ανθρώπους τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με τον Θεό. Ο ίδιος είναι ο αμνός που θυσιάστηκε αλλά είναι παράλληλα και ο Θεός που προσφέρει τη σωτηρία σε όλους. «Ο εωρακώς εμέ εώρακεν τον Πατέρα», θα πεί ο ίδιος στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο (Ιω.14,9).

Πηγή: www.agiazoni.gr

<http://bit.ly/2GnxIS6>